

27.11.2019

ERÄIDEN TEKNISTEN MUUTOSTEN HYVÄKSYMINEN MERENKULUN KANSAINVÄLISTEN YLEISSOPIMUSTEN LIITTEISIIN JA NIIHIN LIITTYVIIN SÄÄNNÖSTÖIHIN – PÄÄTÖSLAUSELMAT MEPC.314(74), MEPC.315(74), MEPC.316(74) MEPC.317(74), MEPC.318(74) JA MEPC.319(74)

Hyväksyttäväksi esitettävät päätöslauselmat

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (*IMO, International Maritime Organization*) on tehty vuonna 1973 kansainvälinen yleissopimus alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä ja siihen liittyvä vuoden 1978 pöytäkirja, jäljempänä *MARPOL-yleissopimus*. Suomi liittyi sopimukseen 20 päivänä syyskuuta 1983 (SopS 51/1983). Yleissopimusta on muutettu lukuisia kertoja IMO:n merellisen ympäristön suojelukomitean, jäljempänä *MEPC-komitea*, päätöksillä.

MEPC-komitea antoi 74. istunnossaan kuusi päätöslauselmaa, joilla muutetaan *MARPOL-yleissopimuksen* liitteitä ja sopimukseen liittyviä säännöstöjä. Valtioneuvoston hyväksyttäväksi esitetään MEPC-komitean päätöslauselmalla MEPC.315(74) tehdyt *MARPOL-yleissopimuksen* II liitteen muutokset, jotka kuuluvat EU:n yksinomaiseen toimivaltaan.

Tasavallan presidentin hyväksyttäväksi esitetään MEPC-komitean päätöslauselmilla MEPC.314(74), MEPC.316(74) ja MEPC.317(74) tehdyt tekniset muutokset *MARPOL-yleissopimuksen* I, II, V ja VI liitteisiin, päätöslauselmalla MEPC.318(74) tehty tekninen muutos nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännöstöön (IBC-säännöstö) ja päätöslauselmalla MEPC.319(74) tehty muutos kemikaalien irtolastikuljetussäännöstöön (BCH-säännöstö), jotka eivät kuulu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan.

Päätöslauselma MEPC.314(74)

Päätöslauselmalla lisätään *MARPOL-yleissopimuksen* I, II ja V liitteiden määritelmiin sähköisen päiväkirjan määritelmä. Lisäksi sopimusmuutoksella mahdollistetaan sähköisen päiväkirjan käyttö paperisen öljypäiväkirjan, lastipäiväkirjan ja jätepäiväkirjan sijaan.

Päätöslauselma MEPC.315(74)

Päätöslauselmalla tehdään *MARPOL-yleissopimuksen* liitteeseen II muutokset, jotka liittyvät viskositeetiltaan ja/tai sulamispisteeltään korkeita ja pysyviä kelluvia tuotteita sisältäviä säiliöiden pesuvesiä koskeviin käsittelyvaatimuksiin. Käsittelyvaatimukset tulisivat koskemaan Itämerta, Luoteis-Euroopan vesialuetta sekä Länsi-Euroopan vesialuetta. Kyseessä olevien aineiden osalta tulisi suorittaa pakollinen tankkien esipesu satamassa lastin purkamisen jälkeen. Aineryhmä kattaa viitisenkymmentä IBC-säännöston mukaista ”puhdasta tai teknisesti puhdasta ainetta” mm. kasvisöljyt sekä pitkäketjuiset polyolefiinit ja alkoholit.

Päätöslauselma MEPC.316(74)

Päätöslauselmalla lisätään MARPOL-yleissopimuksen liitteeseen VI polaarikoodin ja sähköisen päiväkirjan määritelmät.

Sopimusmuutoksella mahdollistetaan sähköisen päiväkirjan käyttö paperisten VI liitteen päiväkirjojen sijaan. Päätöslauselmalla muutetaan lisäksi jäänmurtokyvyn omaavan lastialuksen määritelmää siten, että vanha määritelmä korvataan polaarikoodissa olevalla määritelmällä ja VI liitteen soveltamisalasäännöissä viitataan polaarikoodin A-kategorian aluksiin.

Päätöslauselma MEPC.317(74)

Päätöslauselmalla lisätään typpioksidipäästöjen rajoittamista koskevaan tekniseen säännöstyön (NOx Technical Code 2008) sähköisen päiväkirjan määritelmä ja mahdollistetaan sähköisen päiväkirjan käyttö säännöstössä. Lisäksi säännöstöä muutetaan siten, että katalysaattoreiden (SCR-laitteiden) sertifiointivaatimuksia tarkennetaan ja EIAPP-todistuksen mallipohjaa muutetaan.

Päätöslauselma MEPC.318(74)

Päätöslauselmalla muutetaan nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännöstyön (IBC-säännöstyön) luvut 17, 18, 19 (ainelistat) ja 21 (minimikuljetusvaatimusten päivitys) kokonaisuudessaan sekä tehdään muita muutoksia sopimuksen lukuihin 1 (määritelmien päivitys), 15 (rikkivedyn (H₂S) määrittämismenetelmän tarkennus) ja 16 (uusi erityismääräys 16.2.7).

Päätöslauselma MEPC.319(74)

Päätöslauselmalla lisätään rikkivedyn havaitsemislaitetta koskeva vaatimus BCH-säännöstyön soveltamisalaan kuuluville aluksille, jotka kuljettavat irtolastina sellaisia nestemäisiä kemikaaleja, joista muodostuu rikkivetyä.

Muutosten yhteys kansalliseen lainsäädäntöön ja EU-lainsäädäntöön*Päätöslauselma MEPC.314(74)*

Merilain (674/1994) 18 luvussa säädetään velvollisuudesta pitää laivapäiväkirjaa. Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 2 luvun 6 §:ssä, 4 luvun 7 §:ssä, 6 luvun 5 §:ssä ja 8 luvun 12 §:ssä säädetään merenkulun ympäristöpäiväkirjojen pitämisestä. Muutokset kuuluvat EU:n jaettuun toimivaltaan.

Päätöslauselma MEPC.315(74)

Asiasta säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 4 luvussa. Valtioneuvoston asetuksessa nimetyn katsastajan, aluksenmittaajan ja tarkastajan pätevyysvaatimuksista (1796/2009) säädetään kemikaalisäiliöaluksen lastin purkamista valvovien tarkastajien pätevyysvaatimuksista ja valtioneuvoston asetuksessa nimetyille katsastajalle ja aluksenmittaajalle sekä nimetyille tarkastajalle maksettavien palkkioiden suuruudesta (143/2013) heille maksettavista palkkioista.

MARPOL-yleissopimuksen liitteessä II säänneltyjen viskositeetiltaan ja/tai sulamispisteeltään korkeita ja pysyviä kelluvia tuotteita sisältäviä säiliöiden pesuvesiä koskevien käsittelyvaatimusten on katsottu kuuluvan EU:n yksinomaiseen toimivaltaan Neuvoston päätöksen 8675/19 nojalla. Päätöksessä viitataan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja pilaamisrikoksista määrättävistä seuraamuksista, myös rikosoikeudellisista seuraamuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2000/59/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa. MARPOL-yleissopimuksen liite II ei kuitenkaan kokonaisuudessaan kuulu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan.

Näin ollen tämän päätöslauselman muutokset kuuluvat EU:n yksinomaiseen toimivaltaan ja ovat luonteeltaan teknisiä. Muutosten voimaantulosta annetaan täten liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus.

Päätöslauselma MEPC.316(74)

Merilain 18 luvussa säädetään velvollisuudesta pitää laivapäiväkirjaa. Merenkulun ympäristönsuojelulain 2 luvun 6 §:ssä, 4 luvun 7 §:ssä, 6 luvun 5 §:ssä ja 8 luvun 12 §:ssä säädetään merenkulun ympäristöpäiväkirjojen pitämisestä.

Kansallisesti EEDI-määräyksistä (*Energy Efficiency Development Index*) säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 7 a luvussa.

Muutokset kuuluvat EU:n jaettuun toimivaltaan.

Päätöslauselma MEPC.317(74)

Merilain 18 luvussa säädetään velvollisuudesta pitää laivapäiväkirjaa. NOx Technical Code 2008:n mukaisista päiväkirjoista ei ole säädetty kansallisessa lainsäädännössä. Merilain 18 luvun 2 §:ssä säädetään muusta vastaavasta päiväkirjasta ~~ja tästä kohtaa~~, jolla tarkoitetaan hallituksen esityksen perusteluiden mukaan esimerkiksi sellaisia päiväkirjoja, joita aluksella pidetään ympäristönsuojeluun liittyvän lainsäädännön perusteella.

Merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvun 5 §:ssä säädetään MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen mukaisten laitteiden vaatimuksista ja hyväksynnästä.

Muutokset kuuluvat EU:n jaettuun toimivaltaan.

Päätöslauselma MEPC.318(74)

Merenkulun ympäristönsuojelulaissa sekä valtioneuvoston asetuksessa merenkulun ympäristönsuojelusta (76/2010) säädetään velvollisuudesta noudattaa IBC-säännöstöä sekä kemikaalisäiliöaluksen rakenteellisista vaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksessa nimetyn katsastajan, aluksenmittaajan ja tarkastajan pätevyysvaatimuksista säädetään kemikaalisäiliöaluksen lastin purkamisen tarkastajan pätevyysvaatimuksista ja valtioneuvoston asetuksessa nimetyille katsastajalle ja aluksenmittaajalle sekä nimetyille tarkastajalle maksettavien palkkioiden suuruudesta heille maksettavista palkkioista.

Muutokset kuuluvat EU:n jaettuun toimivaltaan.

Päätöslauselma MEPC.319(74)

Asiasta ei ole säädetty kansallisessa lainsäädännössä, sillä BCH-säännösten mukaisia aluksia ei ole Suomen lipun alla eikä niitä käy Suomen satamissa säännöllisesti. Muutokset kuuluvat EU:n jaettuun toimivaltaan.

Vaikutukset*Päätöslauselma MEPC.314(74)*

Muutoksella mahdollistetaan sähköisen päiväkirjan käyttäminen virallisena öljy-, lasti- sekä jätepäiväkirjana aluksella. Aluksen sähköinen päiväkirjaohjelma pitää yleensä sisällään kaikki käytössä olevat yleissopimusten vaatimat päiväkirjat. Näitä ohjelmassa olevia sähköisiä päiväkirjoja hyödynnetään aluksella tarpeen mukaan.

Vasta yksi sähköisen päiväkirjajärjestelmän valmistaja on hyväksytty käytettäväksi suomalaisella aluksella.

Päätöslauselma MEPC.315(74)

Muutoksella ei ole merkittäviä poliittisia, taloudellisia tai hallinnollisia vaikutuksia. Muutoksella edistetään meriympäristön suojelun tasoa sen soveltamisalueella. Muutos voi lisätä hieman kemikaalisäiliöaluksen lastin purkamista valvovien tarkastajien töitä.

Päätöslauselma MEPC.316(74)

Muutoksella mahdollistetaan sähköisen päiväkirjan käyttäminen virallisena päiväkirjana aluksella, MARPOL-yleissopimuksen liitteessä VI mainittujen päiväkirjavaatimusten osalta. Aluksen sähköinen päiväkirjaohjelma pitää yleensä sisällään kaikki käytössä olevat yleissopimusten vaatimat päiväkirjat. Näitä ohjelmassa olevia sähköisiä päiväkirjoja hyödynnetään aluksella tarpeen mukaan.

Vasta yksi sähköisen päiväkirjajärjestelmän valmistaja on hyväksytty käytettäväksi suomalaisella aluksella.

Jäänmurtokyvyn omaavan lastialuksen määritelmän muutoksella on positiivisia hallinnollisia vaikutuksia siten, että muutos selkeyttää MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen energiatehokkuusvaatimusten soveltamista.

Päätöslauselma MEPC.317(74)

Muutoksella mahdollistetaan sähköisen päiväkirjan käyttäminen virallisena päiväkirjana aluksella, koskien niitä päiväkirjavaatimuksia, joita esitetään typpioksidipäästöjen rajoittamista koskevassa teknisessä säännöstössä (NOx Technical Code 2008). Aluksen sähköinen päiväkirjaohjelma pitää yleensä sisällään kaikki käytössä olevat yleissopimusten vaatimat päiväkirjat. Näitä ohjelmassa olevia sähköisiä päiväkirjoja hyödynnetään aluksella tarpeen mukaan.

Vasta yksi sähköisen päiväkirjajärjestelmän valmistaja on hyväksytty käytettäväksi suomalaisella aluksella.

NOx Technical Code 2008 muutoksilla ei ole poliittisia tai taloudellisia vaikutuksia. Muutokset selkeyttävät aluksen koneiden ja SCR-laitteiden sertifiointia, joten sillä saattaa olla hallinnollista taakkaa pienentävä vaikutus.

Päätöslauselma MEPC.318(74)

IBC-säännösten aineistojen päivityksen (luvut 17, 18 ja 19) myötä teollisuuden esittämät nestemäiset säiliöaluskuljetusten kemikaalit viedään pysyville aineistoille. Muutokset edistävät meriympäristön suojelun tasoa, meriturvallisuutta ja parantavat suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä.

Päätöslauselma MEPC.319(74)

Muutoksella ei ole vaikutuksia Suomessa, koska Suomen lipun alla ei ole BCH-säännösten soveltamisalaan kuuluvia kemikaalisäiliöaluksia ja niitä käy Suomen satamissa erittäin harvoin. BCH-säännöstö koskee sellaisia kemikaalisäiliöaluksia, joiden köli on laskettu ennen 1.7.1986.

Asian valmistelu

Päätöslauselmat on hyväksytty IMOssa MEPC-komitean 74. kokouksessa toukuu-kuussa 2019. Komitean kokousten kansallisissa koordinaatioissa on kuultu merenkulkusektorin viranomaisia ja sidosryhmiä. Päätöslauselmien hyväksymisestä pyydetään lausuntoa keskeisiltä sidosryhmiltä, minkä jälkeen ne hyväksytään ja saatetaan voimaan valtioneuvoston asetuksella. Päätöslauselma MEPC.315(74) saatetaan kuitenkin voimaan ministeriön ilmoituksella, sillä sen katsotaan kuuluvan EU:n yksinomaiseen toimivaltaan.

Hyväksymismenettely ja kansainvälinen voimaantulo

Päätöslauselmilla MEPC.314(74), MEPC.316(74) ja MEPC.317(74) hyväksytyt MARPOL-yleissopimuksen I, II, V ja VI -liitteiden sekä typpioksidipäästöjen rajoittamista koskevan teknisen säännösten muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä huhtikuuta 2020 noudattaen MARPOL-yleissopimuksen mukaista niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä loka-kuuta 2020.

Päätöslauselmalla MEPC.315(74) hyväksytyt MARPOL-yleissopimuksen II-liitteen muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä heinäkuuta 2020 noudattaen MARPOL-yleissopimuksen mukaista niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Päätöslauselmalla MEPC.318(74) hyväksytyt nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännösten (IBC-säännöstö) muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä heinäkuuta 2020 noudattaen IBC-säännösten mukaista niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Päätöslauselmalla MEPC.319(74) hyväksytyt kemikaalien irtolastikuljetussäännösten (BCH-säännöstö) muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1 päivänä heinäkuuta 2020 noudattaen BCH-säännösten mukaista niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Edellä esitetyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja yleiseltä merkitykseltään vähäisiä. Muutokset eivät kuulu lainsäädännön alaan, eivätkä ne muutoinkaan vaadi eduskunnan suostumusta. Muutoksia ei ole tarpeen julkaista Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa, vaan Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:n mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto antaisi niistä tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Tämän lisäksi voimaansaattamisasetus sekä muutosten englanninkieliset tekstit julkaistaisiin Liikenne- ja viestintäviraston internetsivuilla osoitteessa www.trafficom.fi.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi päätöslauselman MEPC.315(74) mukaiset alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan II liitteen muutokset.

Edellä olevan perusteella esitetään lisäksi, että tasavallan presidentti hyväksyisi alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan I, II, V ja VI liitteen muutokset sekä mainittuun pöytäkirjaan liittyvien nestemäisten vaarallisten kemikaalien merikuljetussäännösten, kemikaalien irtolastikuljetussäännösten ja typpioksidipäästöjen rajoittamista koskevan teknisen säännösten muutokset.